

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Zuzana Jungmannová

Název práce: Reprezentace Romů a Vietnamců v české kinematografii

Oponoval: Mgr. Petr Kupka, Ph.D.

1. **CÍL PRÁCE:** Cílem předložené práce bylo analyzovat zobrazování romské a vietnamské menšiny v české kinematografii od roku 1989. K naplnění tohoto cíle diplomantka využila (kvantitativní) obsahovou analýzu 48 filmů/seriálů/epizod seriálů, v nichž se zástupci obou menšin objevili. Stanoveného cíle se podařilo dosáhnout, byť výsledný dojem z práce není příliš dobrý.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:**

K naplnění cílů práce diplomantka deklarovala použití kvantitativní obsahové analýzy. Přístup k analýze však budí spíše dojem kvalitativního výzkumu. Ve skutečnosti práce není ani jedním. „Kvantitativní obsahová analýza“ je v práci přítomna na úrovni autorčiny tvrzení, že tomu tak je, několika pojmů a základních operací v Excelu založených na sčítání a dělení. „Kvalitativní výzkum“ pak reprezentuje autorčin výběr vzorku a analytická indukce při kódování dat. Autorčinu nerozhodnost v tom, kterou výzkumnou cestou se vydat ilustrují mé tři následující poznámky:

Za prvé, kvantitativní obsahová analýza obvykle pracuje s většími datovými soubory. Diplomantka pracuje s 48 kinematografickými produkty, které tvoří zároveň jednotku její analýzy. Na tomto souboru nemůže realizovat nic jiného než základní deskripci. K tomuto souboru se dopracovala prostřednictvím doporučení svého okolí a vyhledávání na internetu, což rozhodně nelze považovat za „náhodný výběr“, jak deklaruje na s. 14. Ve skutečnosti šlo o účelový výběr typický spíše pro kvalitativní design výzkumu.

Za druhé, kvantitativní obsahová analýza je obvykle založená na testování, teorií podložené, hypotézy. Základním analytickým přístupem této metody je tedy dedukce. Autorka sice v teoretické části představuje koncepcce jinakosti a kulturní reprezentace, ale nechává se jimi pouze inspirovat bez toho, aby s nimi pracovala v empirické části a závěru. Samotnou analýzu kinematografických produktů totiž diplomantka realizovala prostřednictvím induktivně vytvořeného kódovacího schématu, což dokládá na s. 16: „Po zhlédnutí všech snímků z mého výzkumného souboru s postavami Romů, jsem začala kódovat a následně kategorizovat to, co se v nich objevovalo. Celkem jsem si zapsala 21 kódů vybraných na základě mých poznámek, která jsem si dělala během sledování snímků.“ Pro každou menšinu pak vytvořila jiné kódovací schéma (!). Výzkumný proces tím pádem není replikovatelný a výsledky nejsou srovnatelné.

Za třetí, autorka v textu často hovoří o posunu v zobrazování určitých charakteristik jednotlivých menšin (vzdělání – s. 29-30, jazyk – s. 33). Taková srovnání by měla být transparentně doložena. Diplomantka však tato a jiná podobná tvrzení reportuje pouze zřídka. Navíc nepřikládá kódovací matici, jejímž prostřednictvím by si mohl čtenář/ka její tvrzení ověřit.

Na druhou stranu, vybrané téma předurčuje, aby práce byla plná různých, často bizarních, zajímavostí informujících čtenáře o pozici obou menšin v české kulturní produkci. Autorce zároveň nelze upřít pozorovací talent, který se různých místech v textu vynořuje při jejich úvahách o zobrazování obou menšin. Pro příklad: „*Nebo ve snímku Stockholmský syndrom (2020) je ukázaná skupina, obchodující s bílým masem, tvořena z Čecha, Roma a Albánce. Vyšetřovatelé, které jejich případ řeší, většinou k označení Roma používají oslovení „Rom“, i přestože jeho jméno je Sojka a ve filmu zazní. O Čechovi naopak vždy hovoří jako o „Kulhánkovi“ na místo, aby o něm mluvili jako o „Čechovi“ jako to je u Sojkova případu.*“). Tuto schopnost by však autorka lépe rozvinula buď u výzkumu kvalitativně designovaného výzkumu.

Za hlavní příčinu metodologického rozkročení pokládám slabou literature review. Hlavními východisky práce jsou „kulturní reprezentace“ a „jinakost“. Diplomantka je však využívá jako představení pojmového aparátu, nepoužívá je k vytvoření analytického rámce nebo jako odrazový můstek k identifikaci jiných podobných studií na toto téma. Na pojmovou část tudíž nenavazuje představení některých výzkumů v oblasti reprezentace „jiných“ v české nebo zahraniční kulturní (nebo mediální) produkci. Seznámení se s akademickou produkcí v této oblasti by autorce, podle mého názoru, pomohlo výzkum jasněji orientovat.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Dojem z práce výrazně sráží také její jazykový projev. V teoretické části jsou zřetelně rozeznatelné pasáže vycházející z odborných textů a diplomantčiny vlastní formulace. Empirická část je charakteristická mnohými stylistickými neobratnostmi.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až

tři):

Ve světle uvedených komentářů diplomantce u obhajoby doporučuji reflektovat výhody a nevýhody použité metody pro zvolené téma.

Zároveň doporučuji diplomantce srovnat její hlavní zjištění z výzkumu se zjištěními z alespoň dvou jiných odborných textů zabývajících se zobrazováním Romů či Vietnamců v českých médiích/literatuře/filmech. Výběr těchto textů nechávám na diplomantce

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Na základě výše uvedených bodů navrhuji hodnocení **dobře**. V případě povedené obhajoby se však nebudu bránit lepšímu hodnocení.

Datum: 14. 5. 2022

Podpis: Mgr. Petr Kupka, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie